

Cena numeru 25 gr.

Redakcja i Administracja:
Kraków
ul. Dunajewskiego 5
Telefon Redakcji 103-98
Telefon Administracji 103-10
Adres dla telegramów:
NAPRZOD KRAKÓW

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ

Miesięcznie zł. 5.50

Tygodniowo w Krakowie zł. 1.25

Zagranicą 9 złotych

miesięcznie

Za zmianę adresu 50 gr.

Wychodzi oodziennie rano

z wyjątkiem poniedziałków

i dni poświęconych

Konto PKO Kraków 400.070

Ostatki

(Korespondencja własna „Naprzodu”)

Warszawa, 10 marca.

W kuloarach mówią, że sesja sejmowa zostanie 19 bm. zamknięta. Sejm ma jeszcze załatwić jedną sprawę formalną: uzgodnienie budżetu z drobnymi zresztą zmianami wprowadzonymi przez Senat oraz sprawę zasadniczą: uchwalenie pełnomocnictw. Ta druga sprawa znalazła się, dzięki p. Świątalskiemu, w dobrych rękach: marszałek odesłał ją do komisji prawniczej, gdzie p. Car przewodniczy, a p. Paschalski referuje — sanacja może być o los tego projektu spokojna.

Co Sejm pozatem będzie robił do 19 bm., jest zagadką. Materiał dostarczany dotychczas tak obficie przez rząd wyczerpał, a na „inicjatywę” BB nikt nie liczy, chyba że któryś z tego szanownego grona znajdzie znowu coś w rodzaju szczura piżmowego. Jest rzeczą zrozumiałą, że przy tak galopującym tempie „pracy” materiał musi się wyczerpać; zresztą od tego są pełnomocnictwa, aby zamadło nie fałtygować panów z BB głosowaniami.

Tymczasem robi się przygotowania już — do następnej sesji. Wedle ogólnego mniemania zostanie ona zwołana w kwietniu lub maju i to dla ściśle określonego przedmiotu: dla uchwalenia zmiany ordynacji wyborczej. Teraz ludzie zaczynają rozumieć, dlaczego regularnie odbywają się „czwartkowe wieczory”, tj. w każdy czwartek posiedzenia komisji konstytucyjnej, jeżeli zebrania wyłącznie posłów z BB można jako komisję traktować. Dwaj specjaliści miłośnicy republiki i konstytucji: pp. Mackiewicz i Duch całkiem poważnie roztrząsają sprawę wyboru i uprawnień prezydenta Rzplitej, wiedząc doskonale, że same siły BB nie wystarczą na uchwalenie ich elaboratu, który oni nazywają konstytucją. Ale jest przecież metoda w tej robocie: uprawia się ją z dalekosięgającymi widokami na przeprowadzenie jej w — nowym Sejmie.

Nie jest tajemnicą, że „miarodajny czynnik” zmienił swoje zdanie na wynik wyborów w listopadzie 1930. Wtedy wyraził zadowolenie, że „społeczeństwo” odpowiedziało jego oczekiwaniom, wybierając „jego” większość. Ale cóż, mimo wszystko z opozycji pozostało jeszcze tyle, że potrafi ona uniemożliwić uchwalenie rzeczy, wymagających kwalifikowanej większości, a wśród nich przedewszystkiem zmiany konstytucji. Nie mogąc tej przeszkody przełamać — przełamanie byłoby równoznaczne z przyznaniem się do dyktatury — próbuje się ją przeskoczyć, tj. stworzyć taki Sejm, który dałby sanacji tę kwalifikowaną większość. Prosta do tego droga: zmienić ordynację wyborczą, na jej podstawie przeprowadzić nowe wybory i rzecz jest gotowa. Genjalny pomysł, nieprawdaż?

A i wykonanie będzie odpowiadało założeniu. Przecież nie bez powodu wymieniany jest p. Pieracki jako premier z równoczesnym zatrzymaniem teki spraw wewnętrznych — ten właśnie resort robi wybory, a nikt nie wątpi, że pułkownik Pieracki delfinuje tej sztuki niegorzej od generała Składkowskiego. Tylko że coś niebardzo pewnie wyrażają się o aparacie.

TOWARZYSZE! TOWARZYSZKI! ROBOTNICY! ROBOTNICE!
PRACOWNICY UMYSŁOWI!

W niedzielę 13 marca odbędą się w Krakowie

trzy wielkie zgromadzenia ludowe

z porządkiem dziennym: SYTUACJA POLITYCZNA I GOSPODARCZA

w sali DOMU ROBOTNICZEGO przy ul. Dunajewskiego 5 II p. o godzinie 10 przedpołudniem,

w sali DOMU KOLEJARZY przy ul. Warszawskiej 15/17 o godzinie 10 przedpołudniem, w sali DOMU TRAMWAJARZY w Podgórzu pl. Serkowskiego 7 o godzinie 11 przedpołudniem.

Przemawiać będą więźniowie brzescy towarzysze posłowie CIOŁKOSZ i DUBOIS oraz tow. poseł krakowski ŻULAWSKI.

TOWARZYSZE!

W obliczu zastraszającej katastrofy gospodarczej, rosnącej z dnia na dzień nędzy mas pracujących i bezrobocia, w obliczu niesłychanego zamachu ze strony reakcji na zdobycze socjalne klasy robotniczej musimy podnieść jak najostrzejszy protest.

WSZYSCY NA ZGROMADZENIA!

WSZYSCY DO SZEREGU!

Okręgowy Komitet Robotniczy PPS
Kraków-miasto.

Wielki zamach na bezrobotnych

Projektowana przez rząd zmiana ustawy o funduszu bezrobocia zawiera tak rażące pogorszenie obecnego, wcale nie idealnego, stanu rzeczy, że musi wywołać jak najśmielszy sprzeciw. Poprostu zmierza się do tego, aby części bezrobotnych zupełnie odebrać prawo do zasiłków, zaś innym zmniejszyć je poniżej wysokości koniecznej do utrzymania się przed powolną śmiercią głodową. Wystarczy powtórzyć, że według projektu rodzina złożona z 6—8 osób ma otrzymać 75 zł. miesięcznie, po kilka groszy dziennie.

Główne zmiany projektowane są następujące:

1) ilość przepracowanych tygodni uprawniająca do zasiłku zostaje podwyższona z 20 na 30,

2) najwyższy zarobek, wedle którego obliczało się ubezpieczenie, zostaje z 7.50 zł. dziennie zmniejszony na 5 zł., wobec czego najwyższa zapomoga dla bezrobotnego samotnego zostaje obniżona z 2.50 na 1.50 zł. dziennie,

3) z osób, na które bezrobotny dotychczas pobierał dodatki rodzinne do zasiłku, zostają wyłączone — choćby były na jego utrzymaniu — rodzice i rodzeństwo tak, że dodatki będą przyznawane tylko dla żony i dzieci do 16 lat, o ile same nie zarabiają,

4) rodzina złożona z 1—2 osób otrzyma tytułem dodatku do zasiłku 5%, rodzina z 3—5 osób 10%, rodzina większa niż 5 osób 20%, czyli że najwyższy zasiłek dla bezrobotnego z liczną, ponad 5 osób, rodziną będzie wynosił 75 zł. miesięcznie, tj. 2.50 zł. dziennie,

5) wypłacanie zasiłków — jak projekt się wyraża — pewnej kategorii bezrobotnych (czy sezonowych?) będzie zależało od tego, czy minister pracy uzna, że wydatki na ten cel mają pokrycie w preliminarzu funduszu bezrobocia na dany rok budżetowy.

Poza temi zmianami projekt wprowadza poprostu przymus pracy. Postanowiono bowiem, że bezrobotny pobierający zasiłek góraźnie musi przyjąć każdą pracę, którą mu wskaże państwowy urząd pośrednictwa pracy. Podczas gdy dotychczas obojętne było, czy robotnik odpowiadał na pracę, obecnie mówi się o każdej pracy, a więc bez względu na zawód, stan zdrowia itd. Skończy się na tem, że wielu z kwalifikowanych robotników, którzy nie będą mogli pójść np. do robót drogowych albo slabi, którzy nie będą mogli wykonywać ciężkich robót, wogóle straci prawo do zasiłku. I o tem ma decydować urzędnik biurowy!

Konfiskaty w sprawach kryminalnych

Odkąd prasa sanacyjna przestała zbywać milczeniem sprawę band kercelackich i inna prasa może pisać o nich swobodnie.

A dodać trzeba, że zadanie prasy jest tu bardzo ważne, gdyż pokrzywdzeni, lekający się skarg sądowych, któreby ich osoby odsłaniały przed bandytami, tembardziej idą ze zwierzeniami do prasy.

Przedtem mieliśmy do zanotowania niespodziewaną konfiskatę „Robotnika”, któremu przerwano opowieść o haraczach, nakładanych przez „Tasiemkę” na „domy nierządu”, a to pod pretekstem dostarczania „wykidajłów” — specjalistów od wyrzucania pijanych awanturników (nazwa ta pochodzi od rosyjskiego wyrazu wykidat = wyrzucać).

Otóż była to najblahsza i najmniej z polityką

związana część rewelacji „Robotnika”. — „Domy nierządu”.

„Robotnik” nie jest pismem pornograficznym, więc zapewne nie chodziło tu i o obrażoną moralność, która by wymagała wyrzucenia 10 wierszy. Zresztą przypominamy zeznania posła Zaremby. Ale jeszcze bardziej zagadkową była konfiskata prasy lwowskiej za przedruk z tutejszego „Kurjerka Ilustrowanego” wiadomości o jakichś wycozynach „gagatkowych”. Wygląda to, jakby jakieś regionalne konfiskaty? Ale pytanie, dlaczego „gagatki” mają być bliższe ciału Lwowa, niż Krakowa? To samo bowiem prawo prasowe weszło tu w grę. Czemże się ma orientować dziennikarstwo? I czy na tem zyskuje powaga prawa?

Nic dziwnego, urzędnicy są rozgoryczeni i kto wie, jak daleko mogą pójść w objawach swego niezadowolenia, jeżeli na 1 kwietnia czy 1 maja spadnie na nich nowa niespodzianka w guście zeszłorocznego „prima Aprilis”, choć to stało się na 1 maja.

Należy jednak wierzyć, że „górne sfery” zrobią wszystko, aby spełnić pozostawiony im — jak mówią — w zapieczętowanej przed wyjazdem kopercie rozkaz. Bo od tego zależy i ich osobisty los, a kto by w dzisiejszych cięż-

kich czasach nie zrobił wszystkiego dla utrzymania się na pięknych i dochodowych stanowiskach. Dlatego też odbywają się obecnie szalone ostatki: bez nawet pozorów parlamentarnych produkuje się — jak to było przed kilku dniami — po 16 ustaw na jednym posiedzeniu, aby następny wygładzić drogę i pozostawić mu tylko jedną troskę: dobranie takiej ordynacji i takiego na jej podstawie Sejmu, aby „marzenia rumuńskie” mogły być zrealizowane.

Strajk górników

Trzy tygodnie stoja górnicy zagłębi: dąbrowskiego i krakowskiego w rozpaczliwej wprost walce, zdani na własne siły wobec obojętności rządu na los strajkujących. Kapitałści natomiast cieszą się wszelkiem poparciem czynników miarodajnych w państwie. Wobec zdrady interesów robotniczych ze strony „Zespołu pracy”, który poparcia czynnego górnikom zagłębi odmówił, walka ich musiała być i dłuższa i cięższa. Kapitałści rozporządzają wszelkimi środkami, służącymi do złamania strajku. Przedewszystkiem postanowili bezwzględnie wykorzystać bezrobocie i sięgnęli do „armii rezerwowej”, z której werbują bezrobotnych do pracy na stałe. Głównie dyrekcje kopalń: „Jowisz”, „Grodziec”, „Saturn” i „Milowice” przystąpiły do masowego przyjmowania do pracy bezrobotnych. W związku z tym sposobem łamania akcji strajkowej na kopalniach tych doszło do awantur, w których interwenjowała policja. Do ostrzejszych starć doszło na „Jowiszu”.

Postępowanie kapitalistów jest prowokacją wobec rozgoryczonych mas strajkujących. Werbowanie lamistrajków z pośród bezrobotnych wywołuje zrozumiałe oburzenie. To też w Grodźcu i Wojkowicach pomiędzy strajkującymi a lamistrajkami doszło do starcia, w którym wzięły udział i kobiety. W rezultacie kilku lamistrajków poturbowano. W takich warunkach walka jest niezmiernie utrudniona, tembardziej, że pomoc materialna dla strajkujących nie jest duża. Dotychczasowe wpływy pieniężne rozdzielono między najbardziej potrzebujących.

CZG O POMOCY ANGIELSKIEJ

Centralny Związek Górników komunikuje:

„W niektórych pismach ukazała się wiadomość, jakoby angielscy górnicy zebrali pieniądze na pomoc górnikom strajkującym w zagłębiu dąbrowskim i krakowskim. Oświadczamy, że dotych-

czas Centralny Związek Górników nie został oficjalnie zawiadomiony przez Związek Górników angielskich o zbieraniu na pomoc strajkującym pieniędzy i żadnych pieniędzy dotychczas na pomoc strajkującym od angielskich górników nie otrzymał. Jest rzeczą możliwą, że angielscy górnicy rozpoczęli przygotowania do zebrania jakiejś sumy pieniężnej na pomoc strajkującym, ale dotychczas akcja ta nie znalazła żadnego wyrazu w formie konkretnej pomocy”.

„ZESPÓŁ PRACY” WALCZY... MEMORJAŁAMI

„Zespół Pracy” wysłał do Warszawy delegację, która przedłożyła ministrowi pracy memoriał. Memoriał stwierdza, że w górnictwie śląskim panuje wielkie rozgoryczenie z powodu 8-procentowej obniżki zarobków; że mimo tego przemysłowcy dążą do masowych redukcji, że przemysłowcy zignorowali zobowiązania, że przemysł śląski walczy o utrzymanie deficytowych rynków ~~kosztem~~ ofiar górników. — Jak widzimy, to akcja „Zespołu Pracy” polega tylko na „stwierdzeniu” potwornej polityki przedsiębiorców — i na tem koniec. Ale „Zespół” jeszcze „żądać” umie, a mianowicie, domaga się od rządu cofnięcia 8-procentowej obniżki, zahamowania redukcji i innych rzeczy. „Zespół” domaga się od rządu — „zmuszenia” przemysłowców. Naiwne to żądanie, albo obłudne, „Zespół Pracy” nic dotąd nie zrobił, by kapitalistów zmusić do porzucenia szkodliwej dla kraju gospodarki, a natomiast ułatwił im wyzysk górników i łamanie strajku w zagłębiach: dąbrowskim i krakowskim.

SOLIDARNOŚĆ ROBOTNICZA

Z zagłębia naftowego nadeszła do CZG następująca depecha:

„Robotnicy-socjaliści Drohobycza zasyłają braciom górnikom serdeczne pozdrowienia i życzą im

Szczególna konfiskata

Wszystkie dzienniki przyniosły w sensacyjnym sosie historję o planowanym zamachu truciciel-skim na p. posła Witosę. Tylko „Naprzód”, który podał tę całą historję sucho bez sensacyjnego sosu, został skonfiskowany. Ta biała plama we wczorajszym numerze „Naprzodu” mówi tedy więcej aniżeli przypuszczał cenzor, który to w „Naprzodzie” skonfiskował.

z całej duszy szybkiego zwycięstwa, aby zaś pomóc im w tej ciężkiej walce, uchwalając zorganizować na terenach fabrycznych akcję składkową i wzywając robotników wszystkich narodowości na tutejszym terenie, aby nie żałowali grosza na materialną pomoc. Zwycięstwo Wasze naszym zwycięstwem”.

GÓRNICY ANGIELSCY ŻYCZĄ ZWYCIĘSTWA POLSKIM GÓRNIKOM

Przewodniczący Związku angielskich górników zagłębia Yorkshire, tow. Herbert Smith, nadesłał do CZG następującą depechę:

„Drogi Towarzyszu Stańczyk! Przesyłam w imieniu górników angielskich, walczącym górnikom polskim wyrazy solidarności i życzenia zwycięskiego zakończenia walki, a rodzinom po poległych górnikach wyrazy głębokiego współczucia i netylko wszystkich górników, ale całej klasy robotniczej Anglii. Zawiadamiam Cię, że chcąc dać widomy dowód międzynarodowej solidarności, rozpoczęliśmy zbieranie składek w naszym okręgu na pomoc strajkującym i rodzinom po poległych w walce. Dowiedzieliśmy się z prasy o zarzutach, jakobyśmy widzieli w Waszej walce sposobność do opanowania rynków zbytu dla polskiego węgla przez naszych kapitalistów. Znasz nasze stanowisko w tej sprawie. Proszę jednak oświadczyć polskiej opinii i walczącym górnikom, że solidaryzując się z walką polskich górników i organizując skromną pomoc finansową, nie kierujemy się żadnymi względami szkodliwej dla górników obu krajów walki konkurencyjnej kapitalistów, lecz jedynie i wyłącznie względami braterskiego poczucia solidarności, oraz świadomością, że jak się uda kapitalistom polskim obniżyć płace u Was, to i nasi kapitaliści będą się starali obniżyć nasze płace.

Herbert Smith”.

SKŁADKI

NA POMOC DLA STRAJKUJĄCYCH GÓRNIKÓW. Tow. Białoch zł. 2. Org. młodzieży TUR zebrane na zebraniu międzydzielnicowym i zgromadzeniu użyt. publiczn. zł. 30'69. Zw. kelnerów zł. 50. Zw. murarzy zł. 25. Zw. browarników zł. 35.

LEON KRUCZKOWSKI

Kordjan i cham

6

(Ciąg dalszy)

Niby dla potwierdzenia ostatnich słów, pułkownik całą masą swej okazałej postaci zanurzył się w najbliższej stojącej fotel, wypełniając dokładnie jego pojemne wnętrze.

— Ale masz-ci! — zawołał równocześnie. — Przerwałem panom, jeśli się nie mylę, poważną o sprawach publicznych rozmowę...

— Przygodnie mówiliśmy o Niemojowskich braciach — rzekł pan Czartkowski.

— Domyśliłem się tego, słysząc, jak pomstowałeś na liberalów!... — zaśmiał się pułkownik. — Co do mnie, wyznać muszę, iż znajduję to osobliwą rzeczą, by szlachcic liberałem się mienił...

— Proszę! I czemuż to, kochany pułkowniku? — spytał pan Ksawery cokolwiek porywczo.

— Bylem we Francji... w roku czternastym, tak! We Francji, która jest, jeśli się nie mylę, liberalów ojczyzną... I któż to są francuskie liberaly?... Kupiec, właściciel manufaktury, adwokat — słowem: bourgeois!... Walkę oni prowadzą zjadłą ze szlachtą... ze szlachtą, która jest de l'ancien régime podpora i ostoja!... Tak pono, jeśli się nie mylę!... Ale, żeby, panie dobrodzieju, z szlachcica liberał... to już, znajduję, naszą polską osobliwość!

— Różne są w Polsce osobliwości — odparł pan Ksawery. — Jako i ta między innymi, że mamy

najlepszą, najliberalniejszą w Europie konstytucję, nadaną przez najbardziej absolutnego w tej Europie władcę!... Boć takim jest imperator Rosji, nasz król!... Niestety, większość obywateli nie docenia jej należyte, choć ona dla nas właśnie, dla szlachty, swobód i pełni praw stanowi poręczenie!... Jakże tu nie być liberałem, czyli nie bronić tej gwarancji bytu naszego przeciw zamachom despotycznego rządu krajowego, który ją coraz śmielej deptać poczynął!

— Otóż macie skutki tej waszej obrony! — zawołał pan Czartkowski, strzelając w palce. — Rada Obywatelska naszego kaliskiego województwa od sześciu lat rozwiązana, a zacny obywatel pod żandarmskim okiem!... Wstyd ciężki i dyshonor, jak Bóg miły!

Odsapnął głęboko i znów —

— Sąsiad się nie obrazisz, ale to są francuskie wymysły, szlachcica niegodne!... Wiadomo, sąsiad siedział na studjach... gdzie to?

— W Halli... — przypomniał pan Ksawery, trochę zniecierpliwiony.

— A, to u Niemców, zdaje się... Niemcy, Francuzi, wszystko jedno!... Otóż to są zagraniczne, niemieckie i francuskie natchnienia, porządkowi społeczeńskiemu przeciwne, które wam młodszym zawróciły w głowie... tak, bez obrazu sąsiada kochanego, mówię, zawróciły w głowie!... Chcecie je u nas zaszczyć, ale u nas... ho ho! klimat za ostry, a gleba zbyt ciężka, jak Bóg miły!

Pan Ksawery niecierpliwiał się coraz wyraźniej. Bębnił palcami w poręcz fotela i rzywał się we-

wnętrze pod maską chłodnej, nieruchomej twarzy.

W istocie, wzbudzał w nim politowanie i jakąś drażniącą niechęć ten szlachcic, siedzący naprzeciw — zwykły krajowy rykała folwarczny, bratszla ch c i c, obskurant tępy i ograniczony w poglądach, ale zarozumiały, jak sto djabłów!... Osobliwy gatunek ludzki, wyhodowany na grzędzie rodzimego wsteczniactwa, herbowego prostactwa i zalganej tradycji „obywatelskiej”...

On, Ksawery Glinka, otrząsał się wewnętrznie w zetknięciu z tem, co określał, nieco pogardliwie, mianem „okolicznego szlachcica”. On, były student uniwersytetu w Halli — najlepszego podówczas w Niemczech — w ciągu czterech lat swego na zachodzie pobytu kształtował umysł w atmosferze prądów racjonalistycznych i zasad wolności myśli, owej libertas philosophandi, bronionej dumnie przez niemieckie właśnie uniwersytety. W tajnych Burschen-schaftach studenckich smakował netylko wina, ale i mocny trunek burzliwych dysput ideowych, w których żarliwie spierano się o „ducha czasu”, o gorące hasła nowego wieku... Równocześnie, przez lekturę Benthama i — zwłaszcza — Benjamin Constant'a, wszedł w krąg najbardziej właśnie żywotnych idej europejskiego liberalizmu, ekonomicznych postulatów Smitha, tudzież nowożytnego pojmowania prawa państwowego. Później, podróże po Francji i Anglii utwierdziły w nim praktyczną znajomość najważniejszych środowisk cywilizacji —

(Ciąg dalszy nastąpi).

Tasiemka, warszawski Al Capone

RYWALIZACJA DWÓCH BEBESOWSKICH BAND NA KERCELAKU I W PRASIE

Pisaliśmy o tem, iż „Robotnik” w szeregu numerów oświecał zbrodniczą działalność bebesowskich band, grasujących w Warszawie. Ich bezczelne szantaże i zbrodnicze napady wyszły na jaw skutkiem rywalizacji herszłów band.

Zubowicz zadenuncjował radnego Tasiemkę. — „Teraz — pisze „Robotnik”, gdy Tasiemka został zwolniony z aresztu (za kaucją) pierwszą jego myślą było „wsadzić” sprawcę swych nieszczęść. To mu się w zupełności udało, bo zaraz następnego dnia Zubowicz został aresztowany”.

Ale obok „Robotnika”, który nie dla czelej sensacji tej sprawy dotyka, kipiała nią cała brukowa prasa warszawska — sanacyjne „czerwoniaki”.

Obecnie rozchodzi się nad tą sprawą i „noblewsza” część prasy sanacyjnej. I rzecz ciekawa: ponieważ Tasiemka jest jaworowszczykiem, a banda Zubowicza składa się z moraczewszczyków, więc zależnie od tego, kogo się tam woli, choćby nieświadomie przedstawia się, która z tych band lupiła bezwzględnie.

Np. „Kurjer Polski” pisze przeciwko bandzie Zubowicza:

JAK W CHICAGO

„Ustalono mianowicie, że oprócz bandy „Tasiemki” na terenie Kercelaka operowała najspokojniej od lat druga organizacja bandycka, wobec której czyni szajki „Tasiemki”, wyglądają jak niewinne psoty i igraszki. Na czele bandy stał 24-letni Romuald Zubowicz, aresztowany niedawno za czyny terrorystyczne. Sam Zubowicz, jakoteż główni przywódcy jego organizacji należeli do grupy związku zawodowego Moraczewskiego.

Banda Zubowicza stanowiła dla „Tasiemki” ogromną konkurencję. Przewyższała ją znacznie stanem liczebnym, żelazną dyscypliną i okrucieństwem w działaniu. „Tasiemkowcy” omijali konkurentów, jak mogli. Gdy jednak doszło gdzieś do starcia, rozgrywały się sceny, przypominające walki konkurencyjnych band w Chicago.

„Zubowicz i jego banda liczyła wraz z pomocnikami i własnym wywiadem do 100 osób.

Wszystkie przedsiębiorstwa handlowe i rozrywkowe płaciły haracz w postaci wysokiego podatku od dziennego obrotu. Zubowicz ściągł takich przymusowych podatków po kilka tysięcy złotych dziennie. Grupy „bojowe” bandy wpadały w jasny dzień do sklepów i mieszkań i zabierały opornym pod groźbą rewolwerów pieniądze a czasem kasetki w całości.

„Gdy materiał dowodowy został przez policję dostatecznie zebrany, przystąpiono do likwidacji szajki. Wczoraj w nocy grupy agentów zaaresztowały w mieszkaniach, lokalach i na ulicy dwudziestu pięciu członków bandy Zubowicza. Znalezione u nich ogromną ilość najbardziej nowoczesnej broni oraz sporo zrabowanej gotówki. Dalsze śledztwo i aresztowania trwają. Bliższe szczegóły likwidacji podamy wkrótce. Zaaresztowani staną przed sądem oskarżeni z art. 589 kk. o rozbój. Grozi im sąd doraźny”.

Warszawski „Kurjer Poranny” nie bagatelizuje „twórczości” bandy Tasiemki, ale i nie przeciwstawia jej okrutniejszych „majchersztyków” Zubowicza.

CZEMU MILCZELI POSZKODOWANI?

Czytelnik zapewne się domysla: z obawy przed zemstą. „Robotnik” opisuje, jak banda bebesowców na „g” innych występach w Otwocku zmusiła gminę żydowską, czerpiącą znaczne dochody z „mykwy” (łaźni rytualnej), do wydzierżawienia jej zadarmo jednemu z członków swej bandy Rosenfeldowi. Pod groźbą rewolwerów i „majchrów” rada gminy żydowskiej powzięła uchwałę, nakazaną przez bandę. Następnie zaś chciała gmina na zakonspirowanym posiedzeniu znieść wymuszoną uchwałę. Tasiemkowcy jednak, mając w Otwocku swoich zaufanych („Robotnik” wymienia między innymi niejakiego Duwida Chawelesa z bandy fałszerzy, pozostającej pod kierownictwem Szajmana) dowiedzieli się jakoś o zakonspirowanym projekcie i udaremniili to posiedzenie. Obstawili lokal gminy, bijąc radnych, którzy próbowali dostać się do wnętrza. Żydzi chcieli się skarżyć w starostwie, delegacja, na czele której stał radny Aroniak, pobita została w drodze; chcieli za to sądownie szukać satysfakcji. Na sali sądowej było pusto w dniu naznaczonej rozprawy: ani oskarżonych, ani oskarżycieli, ani świadków... Aroniak skazany na grzywnę w kwocie 50 zł. za nie stawienie się na rozprawę, oświadczył, że woli płacić, niż postradać życie.

Tak wyglądały „igraszki” tasiemkowców. „Robotnik” wyjaśnia dalej, że „sam p. radny stołeczno-gminnego miasta Warszawy, „Tasiemka” rzadko występował na widownię. On układał plan „pracy”,

wyznaczał ludzi do poszczególnych akcji, a wykonanie należało do członków organizacji”.

Zubowicz, jak widać dalej, był komendantem jednej z grup tej bandy. Może był jednym ze śmielszych uczniów i „majcherjunkturów” przy dworze Tasiemki. Ale uniosła go ambicja usamodzielnienia się i stąd „nieszczęście”.

POBICIE TOW. A. PRAGIERA

Nietylko jednak zwykły szantaż był specjalnością tych band. Pisząc o gościnnych występach „władców Kercelaka”, podaje „Robotnik”:

„Mimo, że wyładowywali swą energię w napadach, bójkach, strzelaninach itp., to jednak nie wystarczała im Warszawa i co pewien czas wysyłali swych ludzi na prowincję na „gościnne występy”.

Znane są wypadki działań bojówek na terenie podmiejskim, pamiętamy, jak to bebesowcy odkomenderowali swych ludzi do Pruszkowa, gdzie pobili tow. A. Pragiera.

Zresztą nietylko Pruszków był świadkiem walecznych występów kompanów Tasiemki. Każdy, kto potrzebował ludzi, gotowych na wszystko, zjawiał się u Tasiemki czy „Leona” (komendant

1 oddziału), a ci za pewnem wynagrodzeniem wynajmowali określoną ilość swych „chłopaków”.

A dalej zaś o owym „Leonie” czyni „Robotnik” następującą uwagę:

„Wszystkie „delikatne” sprawy powierzano zawsze „Leonowi”. Podobno „nieznani sprawcy”, którzy wywieźli przed kilku laty za miasto red. Mostowicza i pobili go, należeli do grupy „Leona”.

KIEDY PRZYJDZIE KOLEJ NA LOKIETKA?

Pod tym tytułem pisze „Gazeta Warszawska”:

„Wobec przeprowadzonej likwidacji dwóch groźnych band terrorystów, dziwnie i niezrozumiale wygląda pobłażliwość władz w stosunku do Lokietka. Musimy przypomnieć, że komisarjat rządu już w ubiegłym roku zakomunikował prasie, że po zuchwałym napadzie na kupca rybnego, Halperna, władze postanowiły przystąpić do likwidacji tej bandy. Skończyło się na obietnicach i Lokietek w dalszym ciągu pozostaje na wolności.

Wszystkie trzy bandy, za pośrednictwem swych przywódców i pewnych związków zawodowych posiadają poważne wpływy w t. zw. „sanacji”, co wywołuje zrozumiałe zgorszenie wśród ludności. Niejeden też z terrorystów posiada rozmaite „zasługi” z czasów wyborczych.

W tych warunkach likwidacja band jest szczególnie charakterystycznym faktem, o znaczeniu wykraczającym poza ramy życia Warszawy”.

Górnośląscy hutnicy w przededniu walki

Komisja pojednawczo-arbitrażowa dnia 25 stycznia br. rozpatrywała żądanie przemysłowców 25% obniżki płac w hutach żelaza. Po kilkugodzinnych naradach wydała orzeczenie następującej treści: „Dotychczasowe stawki zarobkowe, wyszczególnione w tabeli płac taryfowych dla hut żelaza, obowiązujące od dnia 9 grudnia 1929 r., pozostają niezmiennione do dnia 31 marca br., z tem, że o ile nie będą wymówione na 14 dni przed upływem terminu — wówczas przedłużają się automatycznie na przeciąg jednego miesiąca”.

Przemysłowcy nietylko orzeczenia komisji arbitrażowej nie przyjęli, ale ich przedstawiciel na komisji zachowywał się w sposób dotąd niebywały i niepraktykowany. Wreszcie min. pracy orzeczenie komisji arbitrażowej zatwierdziło i chociaż przemysłowcy do tego orzeczenia rzekomo zastosowali się, to jednak stale robotników prowokowali.

Niezbyt jednak długo przemysłowcy wykonywali to orzeczenie komisji, gdyż Związek robotników przemysłu metalowego w Polsce otrzymał od Związku pracodawców górnośląskiego przemysłu górniczo-hutniczego pismo z datą 26 lutego br., które to pismem od dnia 1 marca br. na przeciąg jednego miesiąca wymówiono dotąd obowiązującą umowę taryfową.

Wysokości obniżki płac przemysłowcy dotąd nie wysunęli, ale natomiast wypowiedzeniem umowy taryfowej zaczęli czas pracy, wynagrodzenie za godziny nadliczbowe i pracę w święta, urlopy, deputat węglowy, ubrania ochronne, przydzielanie robotników do odpowiednich grup płacy, łagodzenie sporów, wynikłych na tle pracy z radami załogowymi, dodatki socjalne, które u pracownika z rodziną 4osobową wynoszą 1 zł. za szychę, deputat węglowy itp.

Niemal dwóch zdań, że przemysłowcy po za zamachem na zdobycze, które przyczyniają się do zwiększania zarobków, a które osiągnięto umowami zbiorowymi, wysunę także wysoką obniżkę płac.

W przemyśle hutniczym stosowane są ciągle tak zwane „świętówki” i skutkiem tego w ostatnich miesiącach robotnicy pracują najwyższe od 5—10 dni w miesiącu, a ich zarobki wynoszą od 45 do 100 zł. na miesiąc, co stanowi zasadniczy argument, że robotnicy pod każdym względem na zmianę warunków pracy i płacy zgodzić się nie mogą.

Robotnicy na G. Śląsku od dłuższego czasu cierpliwie pracują w bardzo trudnych warunkach, gdyż stale narażeni są na prowokacje ze strony przemysłowców. U ludzi nawet najspokojniejszych w takich warunkach cierpliwość musi się wyczerpać, to też robotnicy górnośląscy narzucają im walkę przyjmą i przeprowadzą ją zwycięsko. Zdaje się, że tym razem nie odniosą skutku rozmaite krętaćwa nieklasowych związków z p. Głazkiem i jemu podobnymi na czele, gdyż robotnicy dokładnie przekonali się, że polityka ta prowadzi ich do najskrajniejszej nędzy.

W hutach cynkowych walka już rozpoczęła się, gdyż przemysłowcy wymówili umowę i zażądali 21% obniżki płac, lecz żądanie to przed kilku dniami przez klasowe Związki zawodowe zostało odrzucone. Warunki pracy i płacy w hutach cynkowych niczem nie różnią się od warunków, w jakich robotnicy pracują w hutach żelaza. A więc i w tej gałęzi przemysłu narzuca obniżka płac przez przemysłowców nie będzie przyjęta.

Lewiatan zaatakował klasę robotniczą na wszystkich frontach, gdyż zapewne przypuszcza, że tym koncentrycznym atakiem uda mu się klasę robotniczą złamać i narzucić jej prawdziwie niewolnicze warunki pracy i płacy. Lewiatanicy grubo się pomylili, przypuszczając, że robotnicy, znękani ciężkim kryzysem gospodarczym, zaakceptują ich warunki i tym sposobem oddadzą się w zupełności w niewolę kapitału.

Robotnicy z pełną świadomością i odwagą na warunki Lewiatana nie godzą się i narzucają im walkę podejmą.

Wilhelm Topinek.

Etatyzacja przemysłu naftowego

OPOZYCJA WYCOFAŁA SIĘ Z OBRAD KOMISJI PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ SEJMU

W czwartek popołudniu obradowała w Sejmie komisja przemysłowo-handlowa, na której porządku dziennym znalazła się sprawa ustawy, umożliwiającej przymusowe skartelizowanie przemysłu naftowego.

Z referatu posła Wojciechowskiego (BB) okazało się, że projekt od czasu jego wniesienia do Sejmu został znacznie zmieniony (prawdopodobnie przez którąś z zainteresowanych grup w łonie BB) w porozumieniu z czynnikami rządowymi. W zmienionej formie projekt ma charakter wybitnie etatystyczny, a nadto pozostawia ministrowi przemysłu i handlu bardzo obszerne „luzy”.

Wobec takiej zmiany projektu poseł Rybarski (klub narodowy) postawił wniosek, aby obrady odroczyć do czasu, aż się członkowie zaznajomią z nowym, właściwym projektem — a to tembardziej, że trzeba by się także porozumieć z komisją rolną, gdyż chodzi tu o użycie benzyny w traktorach, używanych przez rolnictwo.

Wniosek posła Rybarskiego oczywiście został odrzucony.

Wobec tego członkowie komisji, należący do opozycji, postanowili wycofać się z dalszych obrad, składając do rąk przewodniczącego pismo, w którym swój krok umotywowali. W piśmie tem wykazano, że jednogodzinna przerwa w obradach komisji nie może zupełnie wystarczyć na to, aby jej członkowie zaznajomili się z tak gruntownymi zmianami projektu, jakie w tym wypadku zostały dokonane. W tych warunkach nie podobna jest poważnie obradować nad nowymi ustawami i dlatego opozycja uchyla się od dalszych obrad.

Po wznowieniu posiedzenia, tym razem już bez przeszkód, ustawa sanacyjna sanacyjnymi głosami została bardzo szybko i sprawnie uchwalona.

TOWARZYSZE! TOWARZYSZKI!
ROZPOWSZECHNIJCIE SWOJ DZIENNIKI

KRONIKA

TUR

ODCZYT HINDUSA

W ubiegły czwartek młody Hindus p. Behari Lal Mathur wygłosił w TUR w przepelnionej sali Domu Robotniczego odczyt o współczesnych Indiach. Jakkolwiek przebywa on zaledwie od dwóch lat w Polsce, jednak mówi po polsku zadziwiająco poprawnie i biegle. Opowiadał on ogromnie ciekawe rzeczy o cywilizacji swojej ojczyzny. Opowiadanie jego wywołało niezwykle zainteresowanie u słuchaczy, którzy po odczytzie zasypywali go pytaniami. Egzotyczny prelegent z całą gotowością udzielał wyjaśnień. Nagrodził go rzesiste oklaski.

Z podanych przezeń informacji szczególnie zajmujące były dane o ustroju szkolnictwa hinduskiego: Indje mają

szkoły powszechne 4-klasowe,
gimnazja 10-klasowe z maturą,
i uniwersytety z 8-letnią nauką.

Szkoły w Indiach są trójakcie: państwowe, samorządowe i prywatne.

Tak wygląda szkolnictwo wielkiego narodu, którego wytrwała walka o wolność budzi zainteresowanie, sympatię i podziw w całym cywilizowanym świecie.

WYKLADY TUR

Łobzów (TUR) w sobotę 12 bm. o godz 7 w. tow. Jerzy Peller: „Angielskie związki zawodowe”.

ZZK (ul. Warszawska 15) w sobotę 12 bm. o godz. 7 w. tow. dr. Romuald Szumski: „Przed wyborem prezydenta Rzeszy niemieckiej”.

WYCIECZKA TUR NA WYSTAWĘ OWADÓW I MOTYLI

W niedzielę dnia 13 bm. urządza TUR wycieczkę na wystawę (entomologiczną) owadów i motyli w gmachu Polskiej Akademii Umiejętności przy ul. Sławkowskiej. Wystawa posiada wspaniałe okazy owadów i motyli krajowych oraz egzotycznych ze zbiorów prywatnych i Uniw. Jagiell., oraz Pol. Akad. Umiej. Reprezentowane są również działy roślin i zwierząt owadożerczych. Wycieczka będzie udzielane wyjaśnienia. Punkt zborny punktualnie o godz. 10 przedpołudniem przed Domem Robotniczym przy ul. Dunajewskiego 5.

KINO MUZEUM DLA TUR

W niedzielę 13 bm. w popularnym kinie Muzeum przy ul. Smoleńsk 9 wyświetlony zostanie dla TUR wspaniały film pt.:

„CZŁOWIEK Z BICZEM”

komedjo-dramat z Douglasem Fairbanksem w roli tytułowej.

Ponadto „Mickey zdobywa rekord”, niezwykle wesoła komedia ze współudziałem gromady domowych zwierząt i gromady swawolnych urwisów. Początek o godz. 7 wieczór. Bilety w cenie 1 zł., 80 gr. i 40 gr. wcześniej do nabycia w sekretariacie TUR przy ul. Dunajewskiego 5, a w dzień przedstawienia od 3 popołudniu przy kasie kina Muzeum.

— 000 —

Strajk elektryczny

W CZĘSTOCHOWIE rozpoczął się zapowiedziany przed kilkoma dniami bojkot prądu elektrycznego. Wszystkie mieszkania prywatne, restauracje, cukiernie i sklepy oświetlone są lampami naftowymi, lub świecami. Wyjątek stanowią szpitale, sierocińce lub gabinety lekarzy, które w porozumieniu ze zrzeszeniem abonentów prądu elektrycznego korzystają ze światła elektrycznego.

W KIELCACH w dziesiątym dniu strajku elektrycznego sytuacja nie uległa zmianie. Bojkot trwa w dalszym ciągu. Mieszkania prywatne, sklepy oraz lokale publiczne oświetlone są naftą. Ostatnio odbyło się zebranie przedstawicieli stowarzyszeń urzędniczych, rzemieślniczych oraz właścicieli realności, celem omówienia sprawy obniżenia ceny prądu elektrycznego. Po dyskusji wyłoniono komitet, składający się z 12-tu osób, który ma się połączyć z 1-szym komitetem obywatelskim tego rodzaju dla rozszerzenia podstaw akcji. Z związku z pismem magistratu do zarządu elektrowni w kwestji obniżenia ceny prądu nadeszła odpowiedź, że sprawa ta rozstrzygnięta być może tylko przez radę nadzorczą w Belgii.

W LUCKU wydział wykonawczy obywatelskiego komitetu do walki o obniżenie ceny prądu elektrycznego uchwalił żądać obniżki z 1 zł. 25 gr. do 70 groszy za kilowat. Dopiero w razie nieuwzględnienia tego postulatu przez elektrownię, stosowane będą represje do bojkotu włączanie.

— 000 —

Konfiskata odezw w sprawie strajku jednodniowego

Jak się dowiadujemy, skonfiskowane zostały odezwy wydane przez ZZK i ZZM, w sprawie jednodniowego strajku demonstracyjnego. Władze

centralne wydały zarządzenie konfiskowania również odezw Związku pracowników umysłowych i Komisji Centralnej Związków Zawodowych

Ciunkiewiczowa na wolności

W dniu wczorajszym zdecydował sędzia śledczy dr. Wator wypuszczenie Ciunkiewiczowej z aresztu śledczego na wolną stopę. Po dopełnieniu formalności „hrabina” Ciunkiewiczowa opuściła o godz. 2 popołudniu celę więzienną, w której pozostawała przez szereg tygodni. Po wyjściu z aresztu Ciunkiewiczowa zamieszkała w jednym z krakowskich pensjonatów. Niezależnie od zwolnienia jej z aresztów będzie prowadzone w dalszym ciągu śledztwo o oszustwo asekuracyjne.

Groźba strajku kinoteatrów

NA TLE DROŻYŻNY ŚWIATŁA ELEKTRYCZNEGO

Jak się dowiadujemy, do akcji mieszkańców m. Krakowa w kierunku obniżenia niesłychanie wygórowanej ceny za prąd elektryczny przystąpił związek właścicieli 11 kinoteatrów w Krakowie. W memorjale do zarządu miasta właściciele kin domagają się między innymi, aby elektrownia zamiast ścigania od nich najwyższej stawki za prąd t. zw. oświetleniowy w wysokości 88 gr. za 1 kilowat łącznie z podatkiem elektrycznym, zastosowa-

wała w odniesieniu do przedsiębiorstw kinematograficznych cenę prądu przemysłowego tj. 35 gr. za 1 kilowat. W motywach związek właścicieli kin stwierdza, że kinoteatry krakowskie opłacają najwyższe stawki za prąd ze wszystkich miast Polski, toteż grożą, że jeżeli magistrat nie uwzględni próśb związku, kinoteatry krakowskie zawieszają przedstawienia.

— 000 —

Dziecko zginęło w płomieniach

W dniu wczorajszym po godz. 2 po południu zdarzył się przy ul. Królowej Jadwigi 94 straszny wypadek, który pociągnął za sobą śmierć dziecka. Oto mieszkańcy tego domu zauważyli kłęby dymu wydobywające się z mieszkania Tytków. Ponieważ Tytkowie nie byli obecni w mieszkaniu sąsiedzi wyważyli drzwi i weszli do wnętrza izby. Tu przedstawili im się straszny widok. Na ziemi

wśród dopalającej się słomy z siennej leżał 2-letni Zbigniew Tytko bez przytomności. Wezwany lekarz pogotowia ratunkowego stwierdził śmierć dziecka wskutek ogólnego poparzenia. Ciało przewieziono do zakładu medycyny sądowej. Dziecko pozostawione samo bez opieki prawdopodobnie bawiąc się zapalnikami zapaliło siennek, w którego płomieniach zginęło.

— 000 —

POŻAR W GMACHU DYREKCJI KOLEI. —

Wczoraj wezwano straż pożarną do gmachu dyrekcji kolei państwowych przy pl. Matejki, gdzie w jednej z ubikacji na parterze powstał pożar. Straż wyrwała podłogę i ogień ugasiła. Powodem pożaru było porzucenie na podłodze zagrzanej kaloryferem niedopałka papierosa. Dym wydobywający się z pokoju lufem nad dach gmachu rozciągał się długą czarną chmurą nad domami. Publiczność tłumnie zaległa plac Matejki.

PODRZUTEK. Nieznana kobieta porzuciła na schodach domu przy ul. Wielopole 13, dziecko płci męskiej, liczące około 2 miesiące. Dziecko oddano do żłóbka, a za matką wszczęto poszukiwania.

ZNALAZIONE PIENIĄDZE. Poster. Smoleń z VI komis. pol. w czasie pełnienia służby znalazł obok kasy kolejowej na dworcu zachodnim w Krakowie pewną kwotę pieniędzy. Właściciel może się zgłosić celem odebrania zguby w VI komis. pol. na dworcu kolejowym w Krakowie.

OFIARA OSZUKANCZEGO BANCZKU. Pacuła Szymon, rolnik, zam. w Gaci powiat Przeworsk, przed kilku miesiącami wpłacił do Banku Współdzielczego przy ul. Basztowej 18 gotówką 690 złotych celem uzyskania długoterminowej pożyczki. Pacuła pożyczki nie otrzymał, jak również i za datku mu nie zwrócono.

— 000 —

SPORT

MIEDZYNARODOWE WALKI ZAPAŚNICZE odbędą się dziś w sobotę o godzinie 7 wieczorem w sali Domu Robotniczego w Podgórzu (ul. Smolki 9) pomiędzy Germanią 04 a reprezentacją Krakowa. W skład reprezentacji wchodzi najlepszych zapaśników Legii i Wisły, jak Bajorek, Bajak, Jaworski, Rauschnitz, Luszczewski, Gollonka i Koperski. Skład drużyny niemieckiej: Pollok, Kurzal, Amenda, Sowa, Kischel, Banisz.

ŻYDOWSKA REPREZENTACJA POLSKI—GARBARNIA. Pierwszą sensację piłkarską w br. przyniesie najbliższa niedziela. Przed wyjazdem do Tel-Awiv na „Makkabiade” rozegra reprezentacja Polski zawody z Garbarnią o godzinie 3 popołudniu na boisku KS Garbarnia przy nader niskich cenach wstępu. Z placu Wolnica oraz z mostu Zwierzynieckiego kursować będą miejskie autobusy na boisko.

NAPRZÓD—WISŁA. Mimo, iż jeszcze boiska krakowskie pokryte są śniegiem, odbędzie się w najbliższą niedzielę spotkanie Wisły ligowej z mistrzem Śląska „Naprzodem” z Lipin. Wisła wystąpi do tych zawodów, które się odbędą na jej boisku o godzinie 11:30 przedpołudniem, w pełnym składzie z Reymannem na czele. — Główne zawody poprzedzi mecz o puchar KZOPN-u Garbarnia IB—Wisła IB.

SEKCJA NARCIARSKA RTS JUTRZENKA urządza w niedzielę 13 bm. wycieczkę do Kóz i na Magórkę. — Zbiórka w niedzielę o godzinie 6 rano na dworcu głównym pod zegarem. Zgłoszenia przyjmuje się codziennie w lokalu klubu przy ul. Halickiej 2, od godziny 7—8.

TEATRY I KONCERTY

FARSA W TEATRZE KRAKOWSKIM. Dzisiejsza premiera teatru krakowskiego stoi pod znakiem rzadko w tej chwili występującego humoru. „Raj opryszków” Engla i Horsta, wyreżyserowany pomyslowo i z uwagą, niemniej wszystkich cech pierwszorzędną farsy przez p. J. Karbowskiego, ukaże się w obsadzie, złożonej z czołowych reprezentantów komedji w naszym zespole, a to pp.: Kostecki, Ludwiżanki, Nowakowskiej, Zalewskiej, Drohockiej, Burnatowicza, Fabisiaka, Hierowskiego, Leliwy, Michalaka, Modrzewskiego, Wrońskiego, Turskiego i innych. Humor wiedeńskiej spółki autorskiej, wypływający z arcykomicznych sytuacji i o groteskę potracających komplikacji nie ma w sobie niczego rażącego ani zgryźliwego, dając asumpt do beztrudnej wesołości i hucznego śmiechu. Niewątpliwie zagospodzą też te rzadko dziś spotykane pierwiastki na widowni teatru krakowskiego. Jutro popołudniu po cenach znizowanych powtórzenie ogromnie interesującej sztuki włoskiej Gino Rocca „Tragedji bez bohatera”. Wieczorem powtórzenie „Raju opryszków”. W poniedziałek na przedstawieniu po cenach znizowanych komedia L. H. Morstina „Dzika pszczoła”, która ustąpi na dłuższy czas miejsca farsie. „Dzika pszczoła” zyskała sobie wśród krakowskiej publiczności znaczne zainteresowanie i cieszy się nadal dużym powodzeniem.

PREMIERA OPERY DELIBESA „LAKME” Z UDZIAŁEM P. ADY SARI. We środę 16 bm. wchodzi do repertuaru opery krakowskiej jedno z arcydzieł francuskiej literatury operowej, egzotyczna „Lakme” Leona Delibesa. Partię tytułową odtworzy znakomita śpiewaczka koloraturowa p. Ada Sari. Obok p. Ady Sari wystąpią pp.: Chodakowska, mezzosopranistka opery katowickiej, oraz T. Szymonowicz, Stefan Romanowski, M. Feherpataki, W. Jastrzębska, S. Wiśniewska, A. Mazurek i Z. Woźniak. P. Elżbieta Willman-Puaczowa w drugim akcie wykona taniec „Persiana”. Całość opracował reżysersko p. Stefan Romanowski, kierownictwo muzyczne objął dyr. Bolesław Wallek-Walewski. „Lakme” ukaże się w zupełnie nowej orientacji wystawie, zaprojektowanej przez art. malarza p. M. Różańskiego.

IGO SYM W BAGATELL. Dziś w sobotę o godzinie 9 wieczorem wystąpi poraz pierwszy na scenie teatru Bagatella piosenkarz i znany artysta filmowy Igo Sym, przy udziale artystów teatrów rewijowych — „Bandy” i „Morskiego Oka” — Nowickiej, Orwida i Wojciezki, w bogatym i pełnym humoru programie. Program składa się z samych przebojów dotychczas u nas niesłyszanych. Przedprzedaż biletów w kasie Bagatelli od godziny 10—2 i od 4—9.

DRUGI I OSTATNI KONCERT CHÓRU ROSYJSKIEGO J. SIEMIONOWA, który na wczorajszym występie został nader życzliwie przyjęty, odbędzie się dziś w sobotę w Starym Teatrze.

ODCZYTY I ZEBRANIA

WALNE ZGROMADZENIE MIŁOŚNIKÓW JEZYKA POLSKIEGO, połączone z odczytem prot. K. Nitscha p. t. „Tendencje rozwojowe języka, a urzędowa poprawność” odbędzie się w niedzielę 13 bm. o godzinie 11 przy ul. Gołębiej 20, I piętro.

„BIBLIOTEKA WATYKAŃSKA I INSTYTUTY BA-DAWCZE W RZYMIE WŁOSKIE I OBCE”. Pod tym tytułem odczyt z obrazami świetlnymi wygłosi prof. UJ dr. Jan Dąbrowski, jako drugi z cyklu „Współczesne Włochy”, urządzonego staraniem Koła przyjaciół Włoch SUJ dziś w sobotę o godzinie 7 wieczorem w Coll. Nov. II piętro, sala 66. Wstęp 50 groszy, dla młodzieży 20 gr.

PARADA PARODYJ. Koło literacko-artystyczne „Litart” urządza poraz drugi arcywesołą rewję dziś w sobotę w sali Kopernika 62 Uniwersytetu Jagiellońskiego. Udział biorą: Zofia Ordyńska, Anatol Krakowiecki i Witold Zechenter. Ponadto rysuje znakomity karykaturzysta Antoni Wasilewski. Wstęp 1'50 zł. i 50 groszy (akademicki).

— 000 —

Z Polski

STOSUNKI W BARAKACH DLA BEZDOMNYCH W TARNOWIE. Zuchwalstwo niejakiego Pachera, który z ramienia magistratu miasta Tarnowa sprawuje dyktatorską władzę w barakach miejskich na Pogwizdowie, nie ma granic. 1 marca przybył on do mieszkania Molczykowi, dopominając się o komorne, a gdy usłyszał, że Molczykowie chwilowo pieniędzy nie mają, zaczął się awanturować i wyproszono go za drzwi. Wówczas Pachter wyciągnął rewolwer, zarepetował, nacisnął cyngiel i przystawił Molczykowi rewolwer do piersi, grożąc kilkakrotnie strzelaniem. Czy tego rodzaju bandyckie wybryki Pachera będą tolerowane przez komisarza miasta i przez policję, która zajmuje się np. walką z małemi dziećmi, gdy niosą kwiaty na powitanie więźnia brzeskiego?

CHŁUBA POWIATU GRYBOWSKIEGO. Korespondencję pod tym tytułem z Bobowej koło Stróż, umieszczoną w „Naprzodzie” z dnia 28 lutego prostujemy o tyle, że rękę na zabawie strzeleckiej przebito nie p. Marcincowi lecz p. Dubierze, również urzędnikowi starostwa w Grybowie, zaś Nowacki nie jest opłacany przez policję, a policję informuje tylko „z amatorstwa”.

POLICJA W BRZESZCZACH. Dnia 4 marca tow. Józef Sarna ze Skiednia udał się do Brzeszcza na pocztę i po drodze przy budynku Kasy chorych rozmawiał z Franciszkiem Zajacem, który przyjechał do lekarza. Wtem nadszedł listonosz gminy Skiednia, wręczył Zajacowi jakiś papier i odszedł. Po chwili powrócił i zapytał się tow. Sarny, czy nie widział czego, bo mu gdzieś wypadło 20 zł. i zdaje mu się, że w tem miejscu. Tow. Sarna oświadczył: „Nie widziałem, żebyście jednak nie mieli na mnie podejrzenie, że ja znalazłem, to chodźcie ze mną na posterunek policji. Niech mnie zrewidują”. Listonosz się na to zgodził i poszli na posterunek. Rewizję przeprowadzał posterunkowy Stafin w ten sposób, że chwycił tow. Sarnę za włosy i krzyknął: „Ty draniu, oddaj pieniądze, trzeba cię obić łagą, to ty pieniądze oddasz”. Na to nadszedł przodownik posterunku i zawołał na Stafina: „Ustąp! Nie rób mi, świństwa na posterunku”. W rezultacie owych 20 zł. przy tow. Sarnie nie znaleziono. Nadmienić trzeba, że posterunkowy Stafin został przeniesiony z Brzeszcza za pobicie Antoniego Czuwaja w zeszłym roku! teraz go do Brzeszcza posłano z powodu strajku górników. Obywatele Brzeszcza są oburzeni na takie traktowanie obywateli ze strony posterunkowego Stafina i tą drogą zwracają się do kompetentnych władz, żeby go z Brzeszcza usunęto.

WIELKIE FIRMY ŚLĄSKIE PRZYŁAPANE NA PRZEMYCIE. Śląska straż graniczna wpadła w ostatnich dniach na ślad wielkiej afery przemysłowej, której ośrodkiem była generalna reprezentacja berlińskiej firmy AEG, mająca siedzibę w Katowicach. Firma ta za pośrednictwem przedsiębiorstwa „Wulkan” w Królewskiej Hucie sprowadzała z Niemiec do Polski szereg artykułów technicznych i elektrotechnicznych, podlegających wysokiemu oceniu. W związku z tą aferą aresztowany został kierownik handlowy firmy AEG w Katowicach, Maksymilian Broda oraz kierownik firmy „Wulkan” w Królewskiej Hucie Teimann. W aferę, która zakrojona jest na szeroką skalę, zamieszany jest szereg firm śląskich. Nie jest wykluczone, iż nastąpią dalsze aresztowania.

ZBRODNIARZ KONFIDENTEM POLICJI. Jak donosi „Kurjer Poznański”, wydział karny sądu okręgowego w Gnieźnie rozpatrywał sprawę niejakiego Stan. Szymkowiaka z Gniezna, oskarżonego o morderstwo kupca z Kalisza. Policja długo poszukiwała sprawcę mordu. Okazało się wreszcie, że jest nim... konfident policji gnieźnieńskiej — Szymkowiak, który ma na sumieniu wiele przestępstw. Zabójcę skazano na pięć lat ciężkiego więzienia.

UWOLNIONY OD WINY I KARY ZABIŁ SIĘ NA SALI SĄDOWEJ. W ubiegły wtorek odbywała się przed sądem okręgowym w Chojnicach na sesji wyjazdowej w Kościerzynie rozprawa przeciwko strażnikowi granicznemu Zygmuntowi Dembowskiemu, oskarżonemu o opór władzy i

W niedzielę wybory w Niemczech

W Niemczech odbędzie się w najbliższą niedzielę pierwsze głosowanie na prezydenta republiki. O ile ten wybór nie da wyniku, tj. żaden z kandydatów nie otrzyma najmniej 18 milionów głosów, odbędzie się 10 kwietnia drugie głosowanie.

Na zgłoszonych 5 kandydatów w rachubę wchodzi właściwie tylko dwóch: Hindenburg i Hitler. Trzeci kandydat Dittmerberg z „Stahlhelmu” sam uważa się tylko za „języczek u wagi”, tj. liczy się z tem, że w razie drugiego głosowania przerzuci swe głosy na jednego z dwóch powyższych kandydatów. Chodzi o to, na którego: na Hindenburga czy Hitlera. Z początku wydawało się, że „Stahlhelm” poprze Hitlera, jako że dawno przed wyborami utworzyli „front harzburgski” dla zwalczania republiki. W ciągu jednak kampanii wyborczej wynikiły między Hugenbergiem a Hitlerem takie zatargi, że dziś stało się wątpliwem, czy Hitler z tej strony może liczyć na poparcie.

Socjaliści prowadzą walkę wyborczą pod hasłem: bójcie Hitlera przez głosowanie na Hindenburga. Hasłem tem wojują komuniści dla swego kandydata Thaelmana przeciw socjalistom. Dla komunistów Hindenburg jest takim samym faszystą co Hitler i dlatego głosowanie na pierwszego nazywają „zdradą wobec proletariatu”. Komuniści zapomnieli już widocznie, że to oni swą bezadzielną kandydaturą tegosamego Thaelmana w r. 1924 umożliwili wybór Hindenburga; zresztą dla nich takie czy owakie hasło jest dogodną okazją do napadania na socjalistów, czy jest za co czy niema.

Jednym z ciekawszych objawów tej walki wyborczej jest rozłam w b. rodzinie panującej Hohenzollernów. Podczas gdy ks. August Wilhelm (popularnie zwany „Auwi”) na zgromadzeniach agituje za Hitlerem, bracia jego ks. Eitel Fryderyk i Oskar są w obozie „Stahlhelmu”, mimo że ten nie postawił Oskara jako kandydata. Pisma lewicowe uważają tę „bratobójczą walkę” za fantę obliczoną na to, aby zawsze jeden z braci był w obozie zwycięzcy.

Za dobry prognostyk dla niedzieli uważają odbyte w ub. niedzielę wybory w Meklemburgu, gdzie hitlerowcy stracili 16% głosów na korzyść

socjalistów i mieszczańskich partij lewicowych. Jest to od wyborów we wrześniu 1930 pierwsza klęska hitlerowców tak, że liczą się z raptownym upadkiem ich zwolenników, jakim był raptowny wzrost dotychczas.

Hitler sam jest pełen nadziei. Na swych zgromadzeniach, wszędzie masowych, przemawia już jako zwycięzca, nie wątpiąc o swój wybór. Zwolennicy Hindenburga muszą sami dźwignąć cały ciężar agitacji, gdyż nie mogą wymagać od 85-letniego feldmarszałka, aby występował publicznie. Natomiast kanclerz Brüning bierze bezpośredni udział w agitacji, eksponując się niegorzej od socjalistów.

* * *

Berlin, 11 marca. Ministerstwo spraw wewnętrznych przesłało wszystkim władzom politycznym okólnik treści następującej: „Od kilku dni obiegają wśród ludności pogłoski, wedle których grupy radykalne a przede wszystkim narodowi socjaliści planują bezpośrednio po wyborze prezydenta Rzeszy dokonać przewrotu drogą gwałtu. Zadaniem policji jest wystąpić przeciw tego rodzaju nerwowym pogłoskom. Obowiązkiem władz jest zwrócić baczną uwagę, aby wszelkie próby zakłócenia spokoju i porządku publicznego zostały w zarodku stłumione. Wszelkie akty gwałtu mają być stłumione przy zastosowaniu najostrejszych środków broni. Na okres począwszy od 12 bm. godzina 12 w południe zarządza się ostre pogotowie policji. Wszelkie urlopy i zwolnienia są wstrzymane. Dla żandarmerji ostre pogotowie zaczyna się 12 bm. w południe i trwa do 15 bm. Także wszystkie szkoły policyjne podlegają ostrzemu pogotowiu zbrojnemu. Zezwolenia na przewóz członków partij politycznych samochodami ciężarowymi mają być odwołane na przeciąg jednego roku”.

Berlin, 11 marca. Komisja stała sejmu pruskiego zwołana została na poniedziałek 14 bm. celem ustanowienia terminu wyborów do Sejmu pruskiego. Rząd pruski stawia wniosek odbicia wyborów w dniu 17 kwietnia br.

Berlin, 11 marca. Burmistrz miasta Drezna Bühner, który niedawno wystąpił z partji socjalistycznej, przystąpił obecnie do partji Hitlera.

Fantazje sowieckie o udziale polskim w zamachu na dyplomatę niemieckiego

Moskwa, 11 marca. Oficjalna sowiecka agencja telegraficzna komunikuje, że sprawca zamachu na radcę ambasady niemieckiej w Moskwie Twardowskiego, student uniwersytetu Juda Stern w śledztwie zeznał, iż zamachu dokonał przy pomocy niejakiego Siemienia Wasiljewa na zlecenie pewnego obywatela polskiego. Wasiljewa aresztowa-

no. W dalszym ciągu śledztwa Stern zeznał, że zamach miał na celu zgładzenie ambasadora niemieckiego Dirksena, a nie Twardowskiego. Czyn jego byłby pociągany za sobą komplikacje dyplomatyczne. Sprawca będzie sądzony przez sąd wojskowy.

— 000 —

Inwazja japońska w Chinach

Genewa, 11 marca. Prezydent Zgromadzenia Ligi Narodów Hymans zwrócił się do delegata chińskiego i japońskiego z prośbą, aby dokładnie zaznajomili się z treścią projektu uchwały Zgromadzenia w kwestji sporu chińsko-japońskiego i postarali się o odpowiednie pełnomocnictwa, by mogli zająć ostateczne stanowisko wobec uchwały.

Komisja główna Zgromadzenia Ligi Narodów odbyła dziś popołudniu posiedzenie, na którym zajmowała się projektem uchwały w sprawie konfliktu chińsko-japońskiego, opracowanym na wczorajszym posiedzeniu przez specjalny komitet redakcyjny.

Delegat japoński Sato oświadczył, że Japonia nie może przyjąć uchwały, aby jednak umożliwić

jednomysłne przyjęcie rezolucji, wstrzymuje się od głosowania.

Następnie rezolucja w brzmieniu podanem wczoraj została przyjęta jednogłośnie, przy wstrzymaniu się od głosowania delegata japońskiego i ku ogólnemu zdumieniu także delegata chińskiego.

Bezpośrednio po posiedzeniu komisji głównej zwołano plenarne posiedzenie Zgromadzenia Ligi Narodów.

W głosowaniu uchwała przyjęta została 45 głosami, przy wstrzymaniu się od głosowania delegata japońskiego i chińskiego. Następnie Zgromadzenie przystąpiło do wyboru komisji, złożonej z 19-tu członków, która będzie śledziła dalszy przebieg wypadków na Dalekim Wschodzie.

Strajk górników

(Telefonem od korespondenta „Naprzodu”)

Chrzanów, 11 marca.

Wskutek ogromnego teroru, wywieranego przez kapitalistów na strajkujących górników w zagłębiach dąbrowskim i krakowskim, jak również z powodu wyczerpania górników 3-tygodniową walką, robotnicy w szeregu kopalń przystępują do pracy. W zagłębiu dąbrowskim kopalnie „Jowisz”, „Saturn” i „Grodziec” pracują w zupełności, „Miłowice” i „Mars” pracują częściowo. Na innych kopalniach również istnieje tendencja powrotu do pracy.

W zagłębiu krakowskim powrócili do pracy załogi kopalń „Siersza” i „Brzeszcze”. Strajkują „Libiąż”, „Jaworzno” i „Sobieski” w Borach.

znieważenie policjanta. Gdy sąd ogłosił wyrok, uwalniający Dembowskiego, ten niespodziewanie wyciągnął rewolwer i strzelając sobie w usta padł trupem na miejscu. Przyczyny niezwykłego tego samobójstwa dotychczas nie zdołano ustalić.

SAMOSĄD NAD PODPALACZEM. — We wsi Guzdy (gm. zaleska woj. wileńskie) w zabudowaniach Zygmunta Klamki wybuchł pożar. Ogień powstał jednocześnie w kilku miejscach, obejmując błyskawicznie nie tylko zabudowania Klamki, ale i jego sąsiadów. Gdy przystąpiono do gaszenia ognia, zauważono jakiegoś osobnika, który z blaszanką od nafty uciekał przez ogród. Osobnika tego zatrzymano. Okazał się nim A. Lidow, który przez zemstę dokonał podpalenia. Ponieważ podpalacz stawiał opór i oblał naftą jednego ze ścigających, usiłując podpalić go, ścigający pobili podpalacza tak dotkliwie, że zmarł.

Mussolini, Hitler i Stalin wzorami BB

REFORMA SZKOLNA W SENACIE

(Telefonem od korespondenta „Naprzodu”)

Warszawa, 11 marca.

Na porządku dziennym dzisiejszego posiedzenia Senatu stanęła uchwalona już przez Sejm ustawa o ustroju szkolnictwa. Referent sen. Rydzewski (BB) w imieniu komisji oświaty i kultury wnosi o przyjęcie ustawy w brzmieniu sejmowym, zgłaszając równocześnie następujące rezolucje: 1) by gimnazja typu 8-letniego, obecnie istniejące, były reorganizowane stopniowo, 2) wzywa ministra oświaty, aby po ukończeniu okresu przejściowego wniósł do ciała ustawodawczego sprawozdanie o wykonaniu tej ustawy, 3) wzywa ministra oświaty, by po zasięgnięciu opinii szkół akademickich przedłożył projekt nowej ustawy o szkołach akademickich; projekt winien opierać się na podstawach, które stwarza niniejsza ustawa o ustroju szkolnym, 4) wzywa ministra oświaty, by powołał do życia w charakterze doradczym radę kultury umysłowej dla spraw wychowania, oświaty, nauki i sztuki, której to radzie będzie przedkładał do zaopiniowania projekty zasadniczych ustaw, a w miarę możliwości i projekty zasadniczych rozporządzeń.

Sen. Rostworowski (BB) popiera projekty ustawy, a podstawy do tej ustawy, w szczególności co do wychowania państwowego, widzi w ruchu Mussoliniego i Hitlera, który to ruch nie byłby możliwy, gdyby nie panowanie spadkobierców Le mna. Jeden i drugi ruch wyznaje wszechwładzę państwa. Polska nie może stać bezradnie liberalna.

Sen. Sołtyk (str. nar.) odnosi się z nieufnością do ustawy, która ma tendencje sprzeczne z naszą tradycją, która chce szkołę nagiąć do przemijających przeżytków dnia dzisiejszego i która jest jednym wielkim pełnomocnictwem dla ministra oświaty.

TOW. SEN. DR. KOPCIŃSKI

uważa, że moment wniesienia tej ustawy nie był szczęśliwie wybrany. Należało przedewszystkiem zabezpieczyć szkolnictwo powszechne od załamania się. Ustawa stwarza tylko pozory rzeczy nowych i wielkich, jest nierealna, gdyż budżet nie uwzględnił sum na reformę szkolnictwa. Ustawa odsyła wszystko do rozporządzeń ministra, jest wielkim pełnomocnictwem dla ministra. Ustawa obniża poziom szkolnictwa powszechnego, obniża wysokość organizacji szkolnictwa przez utworzenie 3-stopniowej szkoły powszechnej. Ustawa nie czyni zadość przybliżeniu dziecka do szkoły.

Mowca rozpatruje zagadnienia innych rodzajów szkolnictwa i stwierdza, że w zakresie szkół zawodowych plany są nierealne. Studium wychowania obywatelskiego wprowadza się w sposób naruszający autonomię szkół wyższych. Nawiązując do wstępu ustawy oraz poprawek dotyczących wychowania religijnego, mowca oświadcza, że, stojąc na stanowisku rozdziału kościoła od państwa, przy całym szacunku dla uczuć religijnych, sprzeciwiamy się przymusowemu nauczaniu religii w szkołach. Gdy w życiu religia bywa nadużywana do celów politycznych, gdy przedstawiciele jej wtrącają się często do osobistego życia ludzi, to wychowanie religijne przeniesie to na grunt szkolny. Dlatego mowca sprzeciwia się tej poprawce.

Ustawa mówi tylko o obowiązkach obywatelskich, zamilczając o prawach. Jeśli niewłaściwe jest nieuwzględnianie jednostek i grup w odzyskaniu niepodległości, to nie trzeba zapominać, że odzyskanie niepodległości nie może być uważane za wyłączną zasługę tych jednostek i grup, gdyż musiały one mieć oparcie w całym narodzie, który potrafił przetrwać lata niewoli.

Omawiając art. 53 o tzw. wychowaniu obywatelskim, mowca oświadcza, że natchnienie do tego artykułu czerpali wnioskodawcy nie z komisji edukacyjnej, ale z nowszych czasów, jak to uzasadniał sen. Rostworowski, który wprawdzie hitleryzm uważa za barbarzyństwo, ale przy jego pomocy uzasadnia konieczność wychowania państwowego. Czy nie lepiej byłoby dla nas zatrzymać się na wzorach odległych w czasie, ale tak nam sercu bliskich, które polegają na silnym związaniu obywatela z państwem nie tylko przez jego obowiązki, ale także przez prawa?

Mowca w końcu oświadcza, że poprawek nie stawia, a głosować będzie przeciw ustawie.

Senator prof. Marchlewski (klub lud.) omawia sprawę tak zw. „wychowania państwowego” i przy pomina, że już rząd moskiewski tłumaczył swym obywatelom stanowisko państwowe. Mowca zaznacza, że rząd ten państwowego wyrobienia nie osiągnął, gdyż zaniedbał wychowanie narodowe. Senator Marchlewski będzie głosował za czwartą rezolucją. W rezolucji tej przemawia naród do państwa i żąda tego, czego domagał się senat Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Zarządzono przerwę obiadową. — Po przerwie przemawiała senatorka Kisiełewska (klub ukr.), — która stwierdza, że ustawa stoi się w pórka demokratyczne. Kisiełewska omawia stosunki oświatowe w Małopolsce wschodniej i zaznacza, że panują tam drakońskie przepisy, stosowane do oświaty ukraińskiej. Na Pokuciu policja rozpedza dzieci gromadzące się w chatach na nauce szkolnej. Ustawa jest krzywdząca dla ludności ukraińskiej. Sen. Kisiełewska dobitnie charakteryzuje stosunki w Małopolsce wschodniej, wskutek czego marszałek po kilkakrotnym upomnieniu odebrał senatorce głos.

Senator Uttke (klub niem.) podnosi szereg zarzutów w sprawie ustawy i wskazuje, że nie należało w tak szybkim tempie uchylać ustawę, mając też na uwadze wielkie zastrzeżenie wałk wewnętrznych. — Ustawa nie załatwia zagadnienia szkół ludności niemieckiej w Polsce.

Sen. Thulie oświadcza, że do rady kultury umysłowej, o której mówią rezolucje, powołać należy delegatów wszystkich szkół akademickich. Ponieważ poprawki jego upadły w komisji, przeto nie może głosować za projektem.

Sen. Ginertówna (BB) zajmuje się wychowaniem państwowym i kultem marsz. Piłsudskiego. W zapale oratorskim przypomina ona, że swojego czasu przymusowo były wywieszane portrety cara Mikołaja II i cesarza Franciszka Józefa. Otóż nie w ten sposób mają być zawieszane portrety marsz. Piłsudskiego. Mówczyni utrzymuje, że w szkołach kultu Piłsudskiego nie jest narzucany.

Po przemówieniu sen. Zakrzewskiego (BB) zabrał głos min. sprawiedliwości, który polemizował z zarzutami.

Po przemówieniu ministra i sprawozdawcy Rydzewskiego przystąpiono do głosowania. Wszystkie poprawki opozycji zostały odrzucone. Większość BB posłusznie przyjęła ustawę w brzmieniu sejmowym i przystąpiła do projektu ustawy o szkolnictwie prywatnym.

TELEGRAMY

SALA „BRZESKA” W NIEBEZPIECZEŃSTWIE

Warszawa, 11 marca (tel. własny „Naprzodu”). Dzisiejsze dzienniki wieczorne donoszą, że sala rozpraw w sądzie okręgowym, tak zw. sala „brzeska”, znajduje się w niebezpieczeństwie z powodu zarysowania się kopuły tejże sali. Przypomnieć należy, że podczas procesu brzeskiego wybuchł w gmachu sądu okręgowego pożar, co spowodowało zamknięcie sali na pewien okres.

WYMIERAJA DORADCY FRANCISZKA JÓZEFA

Wiedeń, 11 marca. Dziś zmarł tu w 88 roku życia hr. von Schiessl, były szef kancelarii cywilnej cesarza Franciszka Józefa I.

UCZCZENIE PAMIĘCI BRIANDA

Paryż, 11 marca. Na wniosek senatora Bienvenu-Martina senat francuski 261 głosami przeciw 1 przyjął wczoraj wieczór uchwałę następującą: „Aristide Briand dobrze się przysłużył ojczyźnie”. W myśl tej uchwały we wszystkich szkołach i merostwach mają być wmurowane tablice z odpowiednim napisem.

Paryż, 11 marca. Minister spraw zagranicznych Zaleski przyjechał dziś z Genewy do Paryża, celem wzięcia udziału w pogrzebie Brianda. Przy tej okazji minister Zaleski odbędzie z premierem Tardieu konferencję w sprawie projektu francuskiego w kwestii sanacji Europy środkowej.

DWIE KŁĘSKI RZĄDU TARDIEU

Paryż, 11 marca. Na posiedzeniu nocnym Izby francuskiej podczas obrad budżetowych rząd Tardieu znalazł się dwukrotnie w mniejszości. — W pierwszym wypadku wniosek socjalistyczny, domagający się odesłania do komisji finansowej rozdziału dotyczącego emerytur dla urzędników państwowych, wbrew życzeniu ministra skarbu Flandina przyjęty został przez Izbę 314 głosami przeciw 245. Także drugi wniosek socjalistyczny, żądający odesłania do komisji finansowej rozdziału dotyczącego emerytur dla górników państwowych, przyjęty został 285 głosami przeciw 261.

AL CAPONE POSZUKUJE DZIECKA

LINDBERGH

Nowy Jork, 11 marca. Przebywający obecnie w więzieniu „król podziemi chicagowskich” Al Capone, pragnie wziąć udział w poszukiwaniu za zaginionym dzieckiem Lindbergha. Zwrócił się on do władz amerykańskich z prośbą o wypuszczenie go na wolność, aby się mógł zająć odnalezieniem dziecka Lindbergha. — Objawiane na każdym kroku przez Al Caponea chęci ujęcia w swoje ręce akcji odszukania dziecka nasuwają przypuszczenia, czy uprowadzenie synka Lindbergha nie jest przypadkiem dziełem jego bandy.

WRZENIE REWOLUCYJNE W BRAZYLII

Londyn, 11 marca. Wedle doniesień z Montevideo, z nad granicy brazylijskiej nadchodzą wiadomości o wzroście nastrojów rewolucyjnych w Brazylii południowej. Sytuacja ma być bardzo napięta. Rezerwiści otrzymali rozkaz mobilizacyjny.

Komisje sejmowe

(Telefonem od korespondenta „Naprzodu”)

Warszawa, 11 marca

PEŁNOMOCNICTWA DLA RZĄDU
W KOMISJI PRAWNICZEJ

Dziś rozpoczęło się posiedzenie komisji prawniczej. Na porządku dziennym projekt pełnomocnictw dla prezydenta. Referent pos. Paschański wyłożył z projektu wszelkie sprawy świadczeń społecznych oraz nakładania nowych podatków. Co do sprawy bilonu referent uważa, że nie ma potrzeby wyłączenia z projektu i zapewni, że pełnomocnictwa mają na celu akcję uzdrowienia funduszu instytucji kredytowych oraz oddłużenie rolnictwa. Co do pożyczek zagranicznych to przemówienie referenta jest niejasne.

W dyskusji zabierali głos posłowie Rybarski, Komarnicki i Nowodworski (klub nar.), pos. Bittner (ChD), Krysa (str. lud.), Zahajkiewicz (klub ukr.) i Sommerstein (klub żyd.). Wszyscy poddali ostrej krytyce projekt rządowy. Poseł Komarnicki postawił wniosek o przejściu do porządku dziennego nad projektem rządowym.

MOWA TOW. POSŁA CZAPIŃSKIEGO

„PROJEKT DAŻY DO SAMODZIERŻAWIA
PREZYDENTA”

Tow. poseł Czapiński stwierdza, że projekt daży do pewnego rodzaju samodzierżawia prezydenta, czyli grupy rządzącej. Projekt obejmuje niemal wszystkie sprawy gospodarcze i finansowe, a więc system monetarny, pożyczki, obciążenie państwa itd. Tak zwane „uporządkowanie stanu prawnego” w projekcie daleko sięga w prawa obywateli. Projekt obejmuje wymiar wymiar sprawiedliwości, a więc wszystko to, co związane jest z adwokaturą i sądownictwem. Faktycznie projekt znosi niezależność sądownictwa.

W sprawie reorganizacji administracji pełnomocnictwa w projekcie przewidziane są na 3 lata. Podobnych precedensów nie ma w innych państwach, tembardziej, że rząd rozporządza posłuszną większością sejmową.

Pełnomocnictwa do reszty usuwają parlamentaryzm w Polsce. PPS poglądy swoje na samodzierżawie sanacyjne i ucieczkę obozu rządzącego od opinii publicznej rozwinie na plenarnym posiedzeniu Sejmu.

SPRAWA SAMORZĄDU TERYTORJALNEGO
NA KOMISJI ADMINISTRACYJNEJ SEJMU

Dziś rozpoczęło się posiedzenie komisji administracyjnej. Na porządku dziennym ustawa o samorządzie terytorjalnym, która ma obecnie szeroko rozpowszechnioną nazwę ustawy o likwidacji samorządu i praw obywatelskich w gminach wiejskich i miejskich. Pierwszy przemawiał poseł Polakiewicz, który oświadcza się za projektem i zgłasza drobne tylko poprawki. Wiceminister Korsak popiera projekt.

Z SALI SĄDOWEJ

ZASADZENIE B. WIEŻNIA BRZESKIEGO

We czwartek zapadł w sądzie przysięgłych we Lwowie wyrok w sprawie b. więźnia brzeskiego dra Osypa Kohuta, oskarżonego o „podburzanie” na wiecach, gwałt publiczny itd. Na podstawie werdyktu trybunał zasądził dra Kohutę na półtora roku ciężkiego więzienia.

HUMOR I SATYRA

ZA JEDEN OKRZYK

(Ze słonecznej Italii)

Jest mozaika pod znakiem faszów —
Od moźnych „paszów” — aż do apaszów:
Oto plac biedy (jak na Kercelaku)...
Gdzieś stragan stoi — do muru się tuli...
Tam Apasz broi, lecz w czarnej koszuli.
Wszystko się skupia przy jednym znaku:
Tam gdzie pałace, gdzie karmazyny
Sunie Cadillac, mkną limuzyny.
Jazda to cicha. Lecz syrena jęczy
Czasem, jak okrzyk piersi, co się męczy.
Taka atrakcja jest czarnej koszuli,
Ze wszystkich garnie i — kto przyjdzie — tuli!
I całą przesłóść człowieka optucze
Za jeden okrzyk: *Evviva il Duce!*

Powtórzenie tego wieczoru w dniu dzisiejszym

(sobota 12 bm.) ściąganie z pewnością liczną „widownię”. Naogół bowiem parodia naszej współczesnej literatury może mieć większe pretensje do pewnej klasy kulturalnej i intelektualnej, niż dość smutna i nędzna rzeczywistość.

Przykładem tej niezbyt pocieszającej „rzeczywistej rzeczywistości” literackiej może być *wieczór „Kwadrygi”*. Pomimo istotnych talentów (Flukowski, Maliszewski, Sebyła etc.) grupa ta powinna mieć w „herbie” zamiast pełnej polotu i rozmachu kwadrygi, starą dryndę fjakerską, którą już tylko spóźnieni dowożą do konsumentów wysortowani i nieszkodliwy pacyfizm, lekki snobizm proletariacki i tym podobne cechy umysłowości „postępowego” inteligenta. Doświadczenie uczy, iż tego rodzaju filircik ideologiczny często nie przeszkadza wyrznąć hymnu na cześć najczarniejszego faszyzmu (Piechal, J. Braun, wstydlive odwoływania Tuwima etc.).

Wiele z tych poezji pod względem formy przedstawia się wcale nieźle. W grupie „Kwadrygi” nie brak poważnych talentów. Niemniej jednak niepotrzebny frazes o sztuce uspołecznionej i praktykowanie tego frazesu bez jakiegokolwiek odpowiedzialności światopoglądowej nie może prowadzić do mocnej i pełnej walorów postawy artystycznej.

Recytacje p. Ronarda-Bujańskiego w dość rzadko zaludnionej sali straszły chwilami szyby w oknach. Recytator ten przypomina zupełnie niemuzykalnego grajka, który dobrze „wkuł” technikę grania.

Pomyłką co do miejsca był *poranek bajek dla dzieci* w sali Kopernika U. J. Należało urządzić tę imprezę w innej sali. Same bajki dość stereotypowe, niemniej jednak miłe. Autorzy (L. Świeżawski i W. Zechenter) oraz recytatorki — szczerze oklaskiwani.

A. P.

Związki i zgromadzenia

ZGROMADZENIE DOZORCÓW DOMOWYCH W KRAKOWIE odbędzie się w niedzielę 13 marca o godzinie 3 popołudniu w sali Domu Robotniczego (ul. Dunajewskiego 5, II piętro). Na porządku dziennym sprawa umowy na rok 1932—1933.

ZGROMADZENIE DOZORCÓW DOMOWYCH W PODGORZU odbędzie się w niedzielę 13 marca

o godzinie 2 popołudniu w sali Domu Robotniczego (przy ul. Smolki 9). Na porządku dziennym sprawa umowy na rok 1932—1933.

ZGROMADZENIE SŁUŻBY DOMOWEJ W KRAKOWIE odbędzie się w niedzielę 13 marca o godzinie 5 popołudniu w sali Domu Robotniczego (ul. Dunajewskiego 5).

ZEBRANIE CZŁONKOWSKIE ZWIĄZKU ZAWODOWEGO PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH (ul. Sławkowska 6) odbędzie się w poniedziałek 14 marca o godzinie 7 wieczorem w sprawie strajku demonstracyjnego, mającego się odbyć we środę 16 marca celem zaprzestowania przeciw pogarszaniu ustaw i ubezpieczeń społecznych.

W RAKOWICACH odbędzie się zgromadzenie murarzy i robotników budowlanych w poniedziałek 14 marca o godzinie 6 wieczorem. Referent tow. Przybyś.

NA ZWIERZYŃCU odbędzie się zgromadzenie murarzy i robotników budowlanych we środę 16 marca o godzinie 6 wieczorem. Referent tow. Bogatko.

WALNE ZGROMADZENIE ROBOTNIKÓW ODCZYŃCOWYCH odbędzie się w niedzielę 20 marca o godzinie 10 przedpołudniem przy ul. Dunajewskiego 5, z następującym porządkiem dziennym: 1) odczytanie protokołu z ostatniego walnego zgromadzenia; 2) sprawozdanie z działalności zarządu; 3) sprawozdanie kasowe i komisji rewizyjnej; 4) wybór nowego zarządu, 5) wolne wnioski. — W razie braku kompletu odbędzie się zgromadzenie w tym samym dniu o godzinie 10'30 z tym samym porządkiem dziennym.

DOROCZNE WALNE ZEBRANIE CZŁONKÓW PPS W TARNOWIE odbędzie się jutro w niedzielę o godzinie 10 przedpołudniem w sali Domu Robotniczego. Porządek dzienny: 1) zagajenie; 2) wybór prezydium; 3) wybór komisji matki; 4) sprawozdanie z działalności Komitetu miejscowego, sprawozdanie kasowe, sprawozdanie komisji rewizyjnej; 5) głosowanie nad absolutorjum; 6) wyборы Komitetu miejscowego, komisji rewizyjnej, delegatów na konferencję okręgową i Radę wojewódzką; 7) wolne wnioski.

WALNY ZJAZD „SIŁY” odbędzie się w niedzielę 20 marca w Jaworzu na „Szlauerówce” o godzinie 9'30.

REPERTUAR

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO

Sobota: „Raj opryszków” (premiera — nowość).
Niedziela popoł.: „Tragedia bez bohatera” (ceny zmniejszone); wieczorem poraz ostatni „Raj opryszków” (nowość).

Poniedziałek: „Dzika pszczoła” (ceny zmniejszone).

KOLLEGJUM WYKŁADÓW NAUKOWYCH
(Rynek gł. A—B 39) o godz. 7 wiecz.

Sobota: Dr. Bolesław Skarżyński: Napoje alkoholowe i używki kofeinowe w naszym jadłospisie.
Niedziela: Asyst. U. J. dr. Bronisława Rosenthalowa: Goethe a kobiety. Cz. I.

KINOTEATRY

Adria: „Harold trzymaj się”.

Apollo: „Ronny”.

Bagatela: „Przygoda miłosna”.

Dom żołnierza: „Studentka chemii”.

Muzeum: „Człowiek z brzem” (Douglas Fairbanks).

Promień: „Sen o miłości”.

Słońce: „Pogani” (Ramon Novarro).

Świt: „Pionierzy zachodu”.

Sztuka: „Góry w promieniach”.

Uciecha: „Wolne dusze”.

Wanda: „Jego małeńka”.

Warszawa: „Motyl brukowy” (Anna May Wong)

RADJO KRAKOWSKIE

Sobota 12 marca

11.45: PAT. 11.58: Sygnał czasu, hejnał. 12.10: Koncert szkolny. W przerwie komunikaty: meteorologiczny i gospodarczy. 15.45: Giełda pieniężna z Warszawy i komunikat dla żeglugi i rybaków. 15.50: Pogadanka dla chorych w szpitalach. 16.10: Odczyt dla maturzystów. 16.30: Gramofon. 17.10: Odczyt z Warszawy. — 17.35: Audycja muzyczna dla młodzieży. 18.05: Koncert dla młodzieży. 18.50: Rozmaitości, komunikaty. 19.00: Rzeczy ciekawe. 19.15: Skrzynka pocztowa rolnicza. 19.30: Przegląd polityki zagranicznej ubiegłego tygodnia — wygłosi dr. Reguła. 19.45: Dziennik radiowy. 20.00: Feljton z Warszawy: „Na widnokręgu”. 20.15: Muzyka lekka z Warszawy. 21.55: Feljton z Warszawy: „Na śladach legendarnej Atlantydy”. 22.10: Koncert szopenowski z Warszawy. 22.40: Dodatek do dziennika radiowego. 22.5: Retransmisje zagraniczne. 24.00: Hejnał.

W BIBLIOTECE TUR

(Kraków, ul. Dunajewskiego 5).

są do nabycia:

Kwartalnik socjalistyczny Nr. 1	2.—
Kalendarzyk Młodego Robotnika	.60
Śpiewnik Młodego Robotnika	.80
Kanitz: Bojownicy jutra (podstawy socjalistycznego wychowania)	1.50
Krapotkin: Spółnictwo a socjalizm wolnościowy	.60
Roszkowski: Urlopy wypoczynkowe	3.—
Sady pracy	2.40
Zagrodzki: Umowa o pracę pracown. umysłowych	3.—
Szymorowski: Umowa o pracę robotników	2.40
Ustawodawstwo Pracy. T. III. Inspekcja pracy	4.—
Porczak: Dyktator Piłsudski i Piłsudczyk	1.50
Porczak: Piątyletka sanacyjna	.50
Porczak: Walka o Demokrację	1.50
Kornicki: Zredukowani (epopeja robotnicza)	.80
Szkolnictwo w obliczu katastrofy	1.—
Z. N. M. S. Historia, Ideologia i zadania	.50
Socjalizm. Zarys bibliograficzny i metodyczny	3.—
Fotografia Daszyńskiego	1.—
Zygmunt i Feliks Grossowie: Sociologia partii politycznej	2.50

Zamówienia z prowincji należy kierować wprost do Księgarni Robotniczej, Warszawa, ul. Warecka 9.

NAJWIĘKSZE W KRAKOWIE SPOŁECZNE BIURO POSREDNICTWA PRACY DLA SŁUŻBY DOMOWEJ

ul. Dunajewskiego 5, II. p., lewa ofic.
Telefon Nr. 128-14

przy Związku Dozorców i Służby
Domowej w Krakowie

Oddział w Podgórzu

ul. Smolki 9, parter

poleca pierwszorzędne siły w zakres pracy domowej wchodzące, jak również wysła do miejsc uzdrowiskowych w sezonie letnim i zimowym.

Poleca również pielęgniarów do osób chorych i masażystki.

Warunki opłaty za pośredniczenie są minimalne, bo wynoszą zaledwie 2 zł. 50 gr.

Kierownictwo Biura

Zawiadamiam P. T. Klieniele, iż znana

PRACOWNIA KOSTJUMOW I PŁASZCZY DAMSKICH

w Krakowie, Smoleńska 17, przeniesiona: RYNEK
GŁÓWNY L. 1, tel. 105-17 (dom WP. Marji Prauss).
Polecam się nadal łaskawym względem

JAN STANO.

Zapisujcie się do nowo otwartej na sposób zagraniczny W KRAKOWIE

przy ulicy Długiej L. 25
nowoczesnej wypożyczalni
książek

„RENAISSANCE”

kłora wypożycza prócz wszelkich nowości lektury szkolnej dla młodzieży szkolnej.

Jedyna w Krakowie
nowoczesna
wypożyczalnia książek.

DYWANY linoleum, ceraty, firanki, kapy, cudniki i portjery

M. HALPERN

KRAKOW, POSELSKA 18.
Uuogounienia przy kupnie.
Telefon 116-79.

SZYBY OKIENNE

poleca i raz w wykonuje się
wszelkie roboty szklarskie

S. FINKELSTEIN
KRAKOW, UL. SW. KRZYŻA L. 3
Telefon 129-03

RADIOAPARATY

montuje, przerabia najtaniej
i najlepiej

PRACOWNIA RADIO-TECHNICZNA

FELIKSA PYRZANOWSKIEGO

Kraków, ulica Sławkowska 10
(w podwórzu)

GRAMOFONY, RADIO I PŁYTY

najtaniej i najkorzystniej zakupisz tylko w firmie

„HARMONJA”

Kraków, plac Marjański 1.

**Tak tanio tylko
u FREIWALDA
Kraków
Florjańska 44, I. piętro.**

D	Wełna Diagonal	3-70
L	Wełna Marokain	4-30
A	Wełna Trykot	6-30
P	Wełna Jersey 140 szer.	9-70
R	Wełna na płaszcze	10-50
Z	Wełna na kostjumy	10-50
Y	Kołdry	od 16-—
K	Koce	6-—
L		
A		
D		

Jedwab Fular 100 szer.	3-80
Jedwab Georgetta	4-60
Jedwab Mongol	7-60
Jedwab Welutyna	7-80
Płótna dobrej jakości od	—85
Ręczniki	—65
Prześcieradła	1-60
Wsypp	2-—
Płócenka fartuszkowe	—85

Największy wybór. — Najt.ńsze ceny.